

Referat: Domnia faraonului Ptolemeu al II-lea Philadelphos

Porecla ("iubitorul de frati") i-a fost atribuita in deriziune, datorita cinismului cu care si-a indepartat fratii, eventuali pretendenti la tronul Lagizilor: pe Meleagru l-a pedepsit cu moartea pentru ca a protejat pe rascalatii din Cipru, pe Arsenios, cel mai tanar dintre ei, l-a ucis, pur si simplu, pe Keraunos, indepartat de curtea greaca a Egiptului de catre tatal sau, Ptolemeu I, l-a tinut departe de Egipt. Dealtfel, acesta nici n-ar fi venit la Cos, unde era curtea, sau in Capitala, la Alexandria, nu numai pentru ca s-ar fi temut de vreo "atentie" a regelului sau frate, ci si pentru ca era prea ocupat cu propriile sale sperjururi si crime (i-a ucis pe copiii sotiei sale Arsinoe, ca sa-si asigure tronul Macedoniei).

Istoria Lagizilor, incepand cam din vremea domniei lui Ptolemeu al II-lea (intre 283 - 246 i.e.n.), este din ce in ce mai incarcata de faradelegi, in incercarea lor de a-si asigura garantii pentru ocuparea tronului Egiptului in lipsa dreptului istoric sau a unor legaturi stranse cu vechii egipteni. Este incotestabil, insa, meritul lui Ptolemeu al II-lea in fixarea atat a stapanirii elenilor asupra Egiptului, cat si impunerea statului in Orientul elenistic. Astfel, in politica externa a Egiptului a continuat cu mai mult succes decat tatal sau orientarea spre hegemonia maritima in Mediterana Orientală.

Cea mai importanta victorie a sa, in context, a fost destramarea ligii insularilor. Dupa ce initial isi asigurase influenta in liga (federatia, cetatilor de pe insulele egeene), Egiptul pierde o importanta batalie navala (la Cos, in 258 i.e.n.) si influenta asupra ligii. Cu toate acestea, manevre abile ii permit lui Ptolemeu al II-lea sa scoata Corintul si Chalcisul de sub influenta lui Antigonos Gonatas (regele Macedoniei, 276-239 i.e.n.), invingatorul de la Cos, ba chiar sa puna stapanire, in 249 i.e.n., pe insula Delos, dizolvand liga.

Aceste episoade navale fac parte dintr-un mai lung conflict pe care Ptolemeu al II-lea l-a inaugurat in speranta de a reface imperiul lui Alexandru cel Mare. si-a reorganizat armata pe principiile noi si cu dotarea moderna ce se impunea in intreaga lume elenistica. Armatele, departe de a ramane militiile de altadata, erau formate din trupe de profesionisti special instruiti pentru lupta. Se adancise specializarea, in pedestrime si calarime, trupe cu armament greu si trupe cu armament usor; se raspandise dupa uzul indian, folosirea elefantilor de lupta. Se perfectionasera arta asedierii cetatilor, armele de aruncat pietre si sageti (cele mai folosite: balista si onagru), masinile de asediu mobile pentru spart zidurile. Prin 280 i.e.n., Egiptul era cel mai puternic stat elenistic, celelalte state din lumea elena fiind slabite si de migratia pustiitoare a galatilor, ce traversasera Macedonia, Grecia, satrapiile asiatice.

Astfel ca Ptolemeu al II-lea, in 274 i.e.n., angaja "primul razboi sirian" contra Seleucizilor (Antiochos I), care, in 271 i.e.n., se incheie fara rezultate militare hotaratoare, dar de care Egiptul profita cu abilitate, intrand in stapanirea oraselor grecesti din Curia si Ionia: Halicarnas, Cnidos, Milet, Samos, a litoralului sudic al Asiei mici, a insulelor Ciclade, a sudului Siriei, a Fenicie. Dupa incheierea paci cu Antiochos I, Ptolemeu al II-lea, agitand ideea libertatii si independentei tuturor

grecilor, organizeaza o mare alianta a grecilor, sub conducerea Spartei si Atenei (unde s-a distins Cremonides, seful partidului democratic), contra Macedoniei, ce tindea la stapanirea intregii peninsule grecesti. In razboiul numit "cremonidic", dintre 267-261 i.e.n., Antigonos Gonatas spulbera armatele coalitiei care n-au fost sprijinite la timp de Egipt.

In "al doilea razboi sirian", intre 260-253 i.e.n., Egiptul, datorita atitudinii din timpul razboiului cremonidic, s-a vazut in situatia de a infrunta, pe langa regatul seleucid, si pe Antigonos. Batalia navala de la Cos, amintita mai inainte, este parte din acest razboi. Pe uscat, Ptolemeu al II-lea a sprijinit pe suveranii Pergamului si Pontului, desprinsi la sfarsitul deceniului al VII-lea din regatul seleucid. (La fel va face si in deceniul al V-lea, cand se desprind Partia, Cappadocia si Regatul greco-bactrian.) Pacea, incheiata cu Anliochos al II-lea (urmasul lui Antiochos I), intarita prin casatoria acestuia cu fiica lui Ptolemeu al II-lea, Berenice, delimiteaza stapanirea egipteană, asupra sudului Siriei, de cea seleucida, asupra fostelor posesiuni egiptene din vestul Asiei Mici.

In politica interna, Ptolemeu al II-lea dadu monarhiei trasaturile ce-i vor fi specifice. Astfel, statul lagid, bazat pe un sistem fiscal foarte complicat, de proportii uriase, in ale carui posturi cheie erau numiti numai grecii, a instituit monopolul regal asupra pamanturilor, incredintate, insa, pentru lucru egiptenilor. Grecii au urmarit cu energie cresterea productiei agricole, dirijand ample lucrari de imbunatatiri funciare cum a fost fertilizarea imensei oaze Fayum, au conceput si realizat imbunatatiri in practica egipteană a irigarii, in selectionarea semintelor, in aplicarea asolamentelor. Cu exceptia celor trei orase grecesti, declarate polisuri cu autoadministrare, teritoriul egiptului forma "Kora", tara, care nu avea autonomie administrativa. Vechiul sistem al nomelor este pastrat, dar conducerea nomelor trece in mainile strategilor greci. Simtindu-se straini, "greci in mijlocul barbarilor", Lagizii s-au intors spre Alexandria, creatia lor, punctul in care se strangeau bogatiile Egiptului.

"Muzeionul" cu biblioteca sa este locul de intalnire a intelectualitatii elenisti precum si a invatatilor altor neamuri (evreii, egiptenii, babilonicnii etc). In vremea lui Ptolemeu al II-lea apare prima traducere a Bibliei (Septuaginta- versiunea greacă). La Alexandria in aceasta perioada s-au afirmat matematicianu Euclid, Eratosthene, cel ce a calculat, cu o eroare de 0,75 la suta, circumferinta, pe meridian, a globului pamantesc, poetul Calimach din Cyrena, istoricul egiptean Manetho de la care se pastreaza fragmentar o Istorie a Egiptului, in limba greacă.